

Dárcovský program v ČR

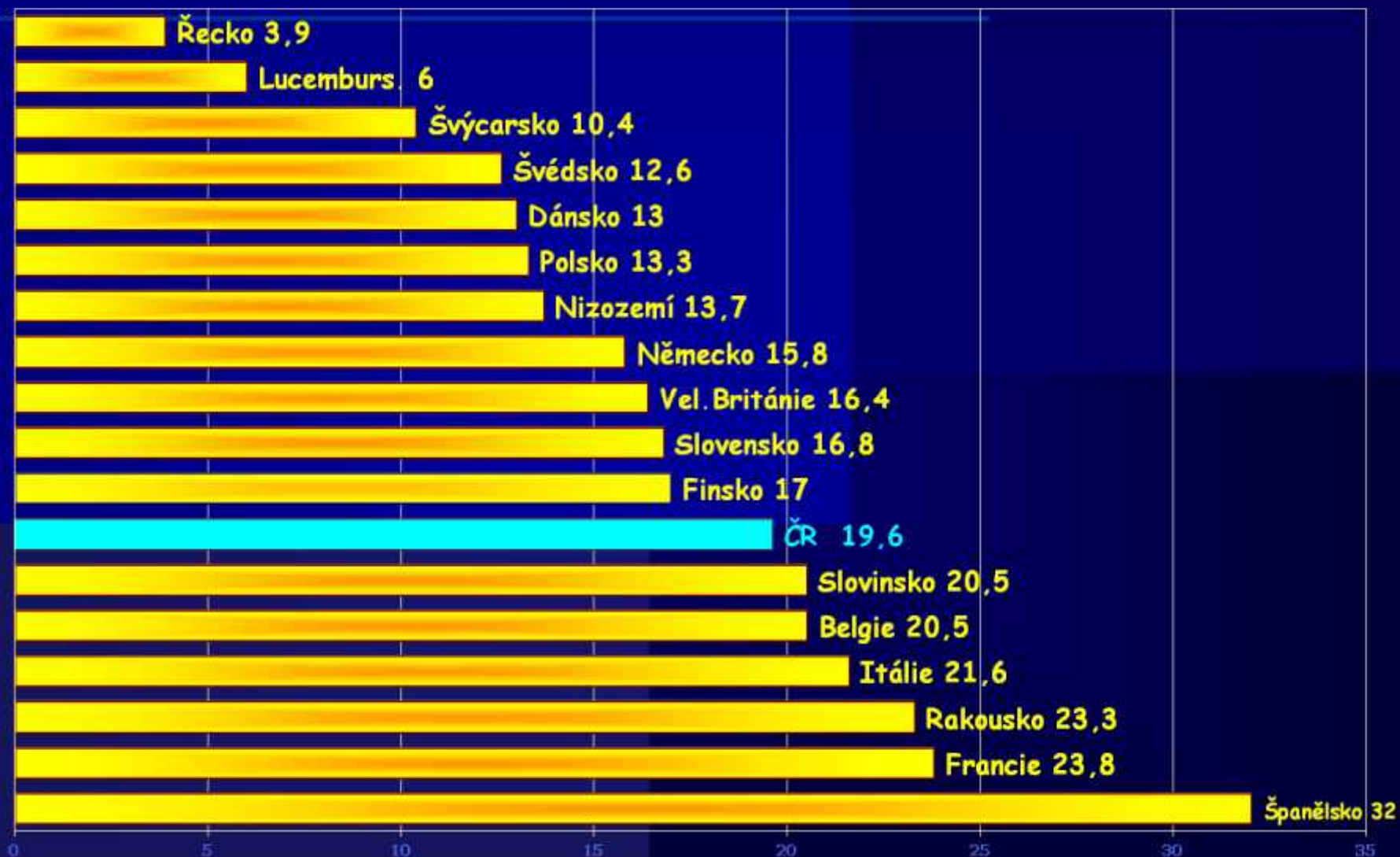

L. Telecká, J. Rutarová
CKTCH Brno

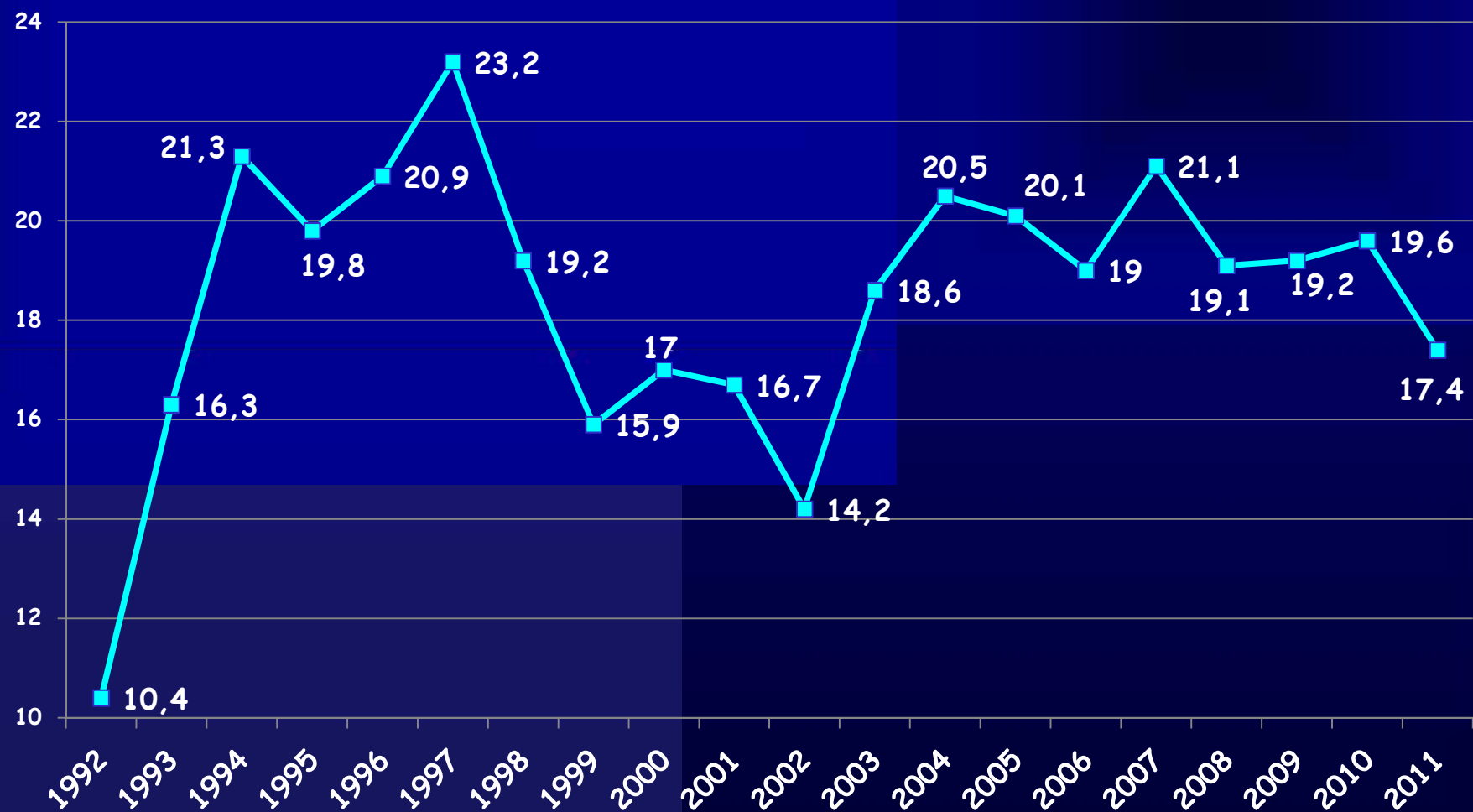

Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno

Počet dárců/milion obyvatel ve vybraných evropských zemích v r.2010

Počet dárců na mil.obyv. v ČR v letech 1992 - 2011

Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno

Legislativní normy odběrů orgánů

Od 1.9.2002 v ČR platí Zákon o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů, č. 285/2002 - tzv. Transplantační zákon

Systém opting-out

- V ČR platí princip předpokládaného souhlasu, tzv. systém **opting-out** – platí také např. v Belgii, Francii, Rakousku, Španělsku, Řecku, Itálii.
- Povinnost informovat osoby blízké dárce orgánů o předpokládaném odběru a jeho rozsahu, o této informaci se provede zápis do zdravotnické dokumentace.
- Neznamená to však povinnost zajistit souhlas osob blízkých, taková povinnost je uložena v případě nezletilých dárců a osob nesvéprávných, kde zákon ukládá povinnost zajistit písemný souhlas rodiče či zákonného zástupce s odběrem orgánů.

Možnosti vyjádření nesouhlasu v ČR

- Zápis do NROD (Národní registr osob nesouhlasících s posmrtným odběrem tkání a orgánů), březen 2012 - evidováno 1149 osob
- nebo prohlášení ve zdravotnickém zařízení (ošetřující lékař + svědek)
- osoba nezletilá či zbavená způsobilosti (zákonný zástupce)

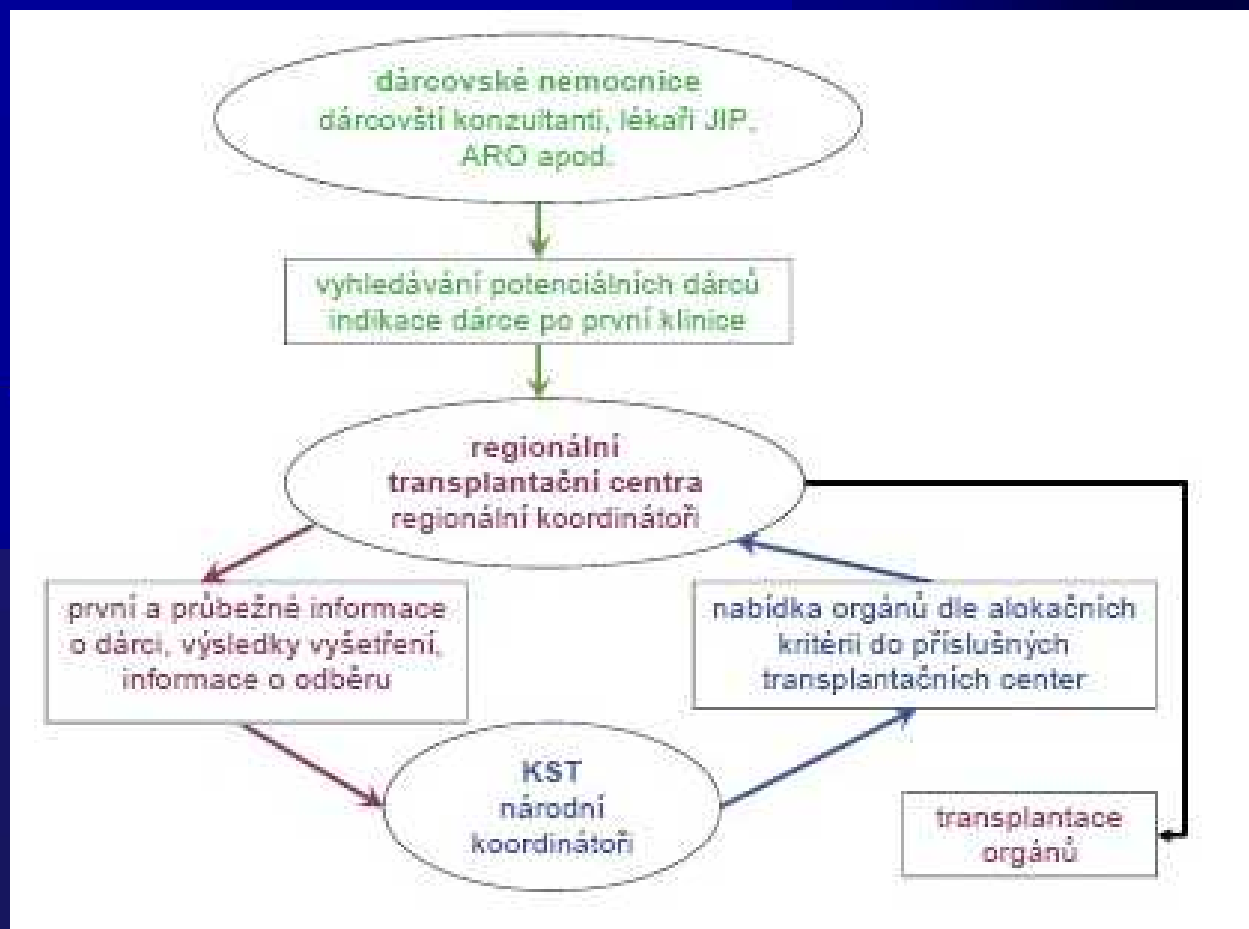

System opting-in

- Princip předpokládaného nesouhlasu, tzv. systém **opting-in** je platný např. v Holandsku, Německu, Dánsku, Velké Británii, USA, Japonsku, Austrálii, Jihoafrické republice

Organizační struktura dárcovského programu v ČR

Organizační struktura dárcovského programu v ČR

Dárcovský konzultant (DK)

- Působí od r. 2012, do konce roku by mělo být proškoleno 250 DK
- Profesně zastávají funkci DK lékaři, do budoucna úvaha této funkce i pro sestry
- Cílem je zvýšení počtu potenciálních dárců
- Aktivní vyhledávání a identifikace potenciálního dárce v dárcovských nemocnicích (ARO, JIP, urgentní příjem)
- Komunikace s rodinou potenciálního dárce
- Spolupráce s regionálním transplantačním koordinátorem

Organizační struktura dárcovského programu v ČR

Regionální transplantační koordinátoři

- Nepřetržitá služba - regionální koordinátor (lékaři, sestry)
- Vedení regionálních „waiting listů“, správa pacientů na čekací listině
- Zajištění kompletních vyšetření u dárce (virologie, neurol.vyš., vyš.potvrzující smrt mozku, EKG, ECHO, Sono, kompletní laboratoř, koronarografie,...)
- Koordinaci odběru a transplantace orgánů, perfúze orgánů, zajištění jejich balení a transport k příjemci
- Každé regionální TC má spádovou oblast dárcovských nemocnic, hemodialyzačních center a HLA laboratoř

7 transplantačních center

Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno

Organizační struktura dárcovského programu v ČR

KST – Koordinační středisko transplantací

Od r. 2005 je celonárodní program transplantací koordinován Koordinačním střediskem transplantací (KST).

- Spravuje Národní registr dárců orgánů a tkání, osob čekajících na transplantace orgánů, registr provedených transplantací
- přijímá informace o potenciálních dárcích z regionálních TC
- alokuje orgány a tkáně do regionálních TC
- zajišťuje mezinárodní spolupráci a koordinaci při výměně orgánů

Mezinárodní výměna orgánů

Alokace do zahraničí je přípustná pouze za předpokladu, že není v ČR nalezen vhodný příjemce. V roce 2011 bylo z ČR vyvezeno 5 a dovezeno 11 orgánů.

COORENOR

- Internetový portál - možnost rychlé a efektivní nabídky orgánů, pro které nebyl v mateřské zemi nalezen vhodný příjemce
- Možnost zadání požadavku orgánu pro pacienta v akutním ohrožení života.
- Partnerské země s aktivními přístupovými kódy (prozatím: ČR, SR, Polsko, Eurotransplant, Itálie, Francie, Litva, Lotyšsko, Maďarsko)

Novela transplantačního zákona

Od r. 2013 se počítá s platností novely transplantačního zákona, která sjednotí nerovnost, která nyní existuje mezi občany ČR a dalších zemí EU:

1. Možnost darování orgánů k transplantaci od zemřelých cizinců
2. Příspěvek na vypravení pohřbu zemřelého dárce
3. Náhrada výdajů a ušlého zisku žijícím dárcům

Novela transplantačního zákona - I

Možnost darování orgánů k transplantaci od zemřelých cizinců

Princip novelizace:

- Pokud je cizinec držitelem dárcovské karty, platí, že s darováním orgánů souhlasí
- Není-li cizinec držitelem dárcovské karty, zkoumá se, zda už dříve vyslovil nesouhlas s posmrtným odběrem, zdravotní způsobilost a potvrzení totožnosti. Nutné je navázat kontakt s rodinou.

Novela transplantčního zákona - II

Příspěvek na vypravení pohřbu zemřelého dárce

Zavedení kompenzací a pohřebného ve výši 5000 Kč

Novela transplantčního zákona - III

Náhrada výdajů a ušlého zisku žijícím dárčům

Pracovní neschopnost v průměru 6 týdnů

Závěr

- Počet dárců se v ČR významně nemění.
- Během let došlo k uvolnění kritérií v indikaci dárců
- Zavedena funkce Dárcovského konzultanta, který aktivně vyhledává potenciální dárce v daném zdravotnickém zařízení
- Mezinárodní spolupráce
- Novela Transplantačního zákona

A photograph of a bright blue sky with wispy white clouds. A large, soft-edged heart shape is formed by a cluster of white clouds in the center of the frame. Overlaid on the heart is the text "Děkuji za pozornost" in a yellow, rounded font with a dark outline.

Děkuji za pozornost